

LESDOELEN

Spelling

- De leerlingen herhalen de strategie voor het verdubbelen van de medeklinker na een korte klank.
- De leerlingen kunnen stukjeswoorden met een korte klank juist schrijven door de strategie voor het verdubbelen goed toe te passen.

LESVERLOOP

1 Dit kan ik al!

De leerlingen kunnen de strategie voor het verdubbelen toepassen.

2 Deze les gaat over ...

Het toepassen van de strategie voor het verdubbelen bij stukjeswoorden met een korte klank.

3 Aan de slag!

Oefenen

4 Flits

Dictee over stukjeswoorden met een korte klank.

5 Reflectie

LEERLIJNEN

Dit kwam eerder aan bod.

- De leerlingen schrijven woorden met een dubbele medeklinker na een korte klank juist.

Dit komt later aan bod.

- De leerlingen schrijven woorden met een dubbele medeklinker, zoals 'parallellogram' en 'onmiddellijk', juist.

MATERIAAL

- Spellingboek p. 5-8
- Kopieerblad voor stukjeswoorden met een korte klank (kopieerblad 1.2.1)
- Instructiefilmpje over verdubbelen
- Extra materiaal
blauwe kleurpotloden

VOOR DE LES

- Je legt het kopieerblad klaar.
- Je voorziet blauwe kleurpotloden.

NA DE LES

- Je verbetert het dictee.

1 Dit kan ik al!

De leerlingen kunnen stukjeswoorden met een korte klank juist schrijven door het schema voor verdubbelen te gebruiken.

TIP

De leerlingen hebben een zin geleerd waarmee ze de korte klanken beter kunnen onthouden.
Sam is gek op zus.

spellingboek p. 5
oefening 1

kopieerblad 1.2.1

2 Deze les gaat over ...

Om met het schema voor verdubbelen te kunnen werken, moeten de leerlingen over de volgende voorkennis beschikken.

- Het verdelen van woorden in klankgroepen (en niet in lettergrepen). Een woord wordt dus auditief gesplitst: be-dden.
- Woorden met verschillende klankgroepen zijn stukjeswoorden. Het schema wordt alleen voor die woorden gebruikt.
- Het verschil tussen korte, lange en andere klanken onderscheiden.
- Het verschil tussen klinkers en medeklinkers kennen.
- Bepalen of je na de korte klank één of meer verschillende medeklinkers hoort.

De leerlingen maken de aanzetoefening in hun spellingboek. Ze markeren de korte klank en zetten een stip onder elke medeklinker die na de korte klank staat. Ze schrijven daarna de woorden in de passende kolom.

Na het maken van de aanzetoefening laat je de leerlingen verwoorden waarover de les van vandaag zal gaan (al dan niet verdubbelen van de medeklinker na een korte klank).

Herhaal de stappen van het schema voor verdubbelen. Wijs op het kopieerblad met de stappen voor verdubbelen aan het bord. Overloop de stappen samen aan de hand van twee voorbeelden. Werk auditief. De leerlingen luisteren goed naar het woord.

Korte klank en niet verdubbelen.

Neem als voorbeeld het woord 'korte'. Stel de vragen bij elke stap van het schema.

Hoor je een korte klank of een lange klank in het woord korte?

Ik hoor een korte klank.

Hoor je maar één medeklinker of hoor je meer medeklinkers na de korte klank?

Ik hoor meer medeklinkers.

Ik hoor een korte klank gevolgd door meer medeklinkers. Dan schrijf ik wat ik hoor.

Noteer het woord 'korte' op het bord.

Korte klank en wel verdubbelen.

Neem als voorbeeld het woord 'bossen'. Stel de vragen bij elke stap van het schema.

Hoor je een korte klank of een lange klank in het woord bossen?

Ik hoor een korte klank.

Hoor je maar één medeklinker of hoor je meer medeklinkers na de korte klank?

Bo-ssen. Ik hoor één medeklinker.

Ik hoor een korte klank gevolgd door één medeklinker. Ik schrijf twee medeklinkers. Dat noem je verdubbelen.

Noteer het woord 'bossen' op het bord. Onderstreep de dubbele medeklinker. Bespreek met de leerlingen dat ze vanaf nu het schema voor verdubbelen alleen hoeven te gebruiken als ze aan de schrijfwijze van een woord twijfelen. Het is de bedoeling dat de leerlingen het schema geleidelijk aan de kant schuiven. Dat zal niet voor iedereen op hetzelfde moment mogelijk zijn. Zorg voor voldoende feedback en laat de leerlingen tijdig naar het schema teruggrijpen als je merkt dat er veel fouten worden gemaakt.

3 Aan de slag!

De leerlingen die de leerstof begrijpen, maken zelfstandig de kernoefeningen.

diff.: aanloop

Je werkt samen met de leerlingen die moeite hebben met deze leerstof. Zij maken de aanloopoefening. Laat hen opnieuw in elk woord de korte klank blauw kleuren. De leerlingen plaatsen ook een stip onder elke medeklinker na de korte klank. Op die manier wordt een vorm van visuele ondersteuning geboden en zien de leerlingen ook door hoeveel medeklinkers de korte klank gevolgd wordt. Daarna vormen de leerlingen van elk van de woorden het meervoud en gebruiken daarbij het schema voor verdubbelen. Zodra de leerlingen de leerstof begrijpen, werken ze zelfstandig verder aan de kernoefeningen.

De leerlingen die de kernoefeningen probleemloos oplossen, maken de uitdagingsoefening.

Oefening 2 Eén of meer?

De leerlingen markeren de korte klank blauw en plaatsen een stip onder elke medeklinker na de korte klank. Ze verbinden de woorden met de woorden 'één' of 'meer'.

Daarna doorlopen de leerlingen voor elk woord het stappenplan en schrijven het meervoud correct op.

Oefening 3 In de boomhut

De leerlingen lezen de woorden en zetten die in het meervoud. Ze volgen daarbij het schema voor verdubbelen.

Oefening 4 Aanpassen is wenselijk

De leerlingen passen het gegeven woord aan zodat het in de zin past. Ze letten daarbij op de regel van verdubbelen.

Oefening 5 Verzin een zin

De leerlingen maken drie goede zinnen waarin ze minstens zes van de aangeboden woorden gebruiken.

spellingboek p. 6-7
oefeningen 2-5

4 Flits!

Werkwijze

- Lees elke zin hardop.
- Herhaal elke zin en geef voldoende tijd om te noteren. De leerlingen die dat wensen, kunnen gebruikmaken van het schema voor verdubbelen.
- De leerlingen schrijven de zinnen op. Ze passen het schema toe indien nodig.
- Schrijf de zinnen op het bord. Pas daarbij hardop het schema voor verdubbelen toe.
- De leerlingen controleren en verbeteren indien nodig.

Dictee

- In onze boomhutten hangen alarmbellen.
- Die maken schrille geluiden.

spellingboek p. 8

5 Reflectie

Kijk samen terug op de les. Zijn er leerlingen die willen vertellen wat ze ervan vonden? Wat lukt (niet) goed en waarom (niet)? Maak tijd om ervaringen te delen. Zo leren de leerlingen van elkaar.

De leerlingen die nog moeilijkheden ondervinden met de leerstof duiden de weeroefening aan (groene pijl).

De leerlingen die de oefeningen vlot maakten, duiden de meeroefening aan (blauwe pijl).

Dit kan ik al!
Ik kan stukjeswoorden met een korte klank en verdubbelen van de medeklinker juist schrijven.

Deze les gaat over ...

1 Kort en dan ...

- Kleur in elk woord de laatste korte klank blauw.
- Zet een stip onder elke medeklinker die na de korte klank komt.
- Schrijf de woorden in de passende kolom.

h^{art} - k^{am} - v^{riendin} - w^{orst} - g^{etal} - k^{wast} - f^{ies} - b^{rug} - t^{rap} - k^{ers}

kort en één medeklinker

k^{am} _____
v^{riendin} _____
g^{etal} _____
f^{ies} _____
b^{rug} _____
t^{rap} _____

kort en meer medeklinkers

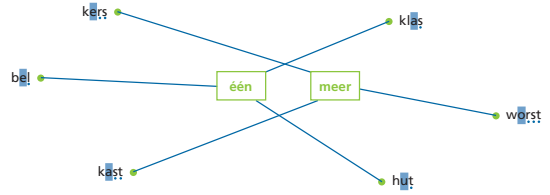
h^{art} _____
w^{orst} _____
k^{wast} _____
k^{ers} _____

Stukjeswoorden met een korte klank

Aan de slag!

2 Eén of meer?

- Kleur in elk woord de korte klank blauw.
- Zet een stip onder elke medeklinker na de korte klank.
- Hoeveel medeklinkers zijn er?
- Verbind met 'één' of 'meer'.

- Schrijf elk woord nu in het meervoud.
- Volg het schema.

kort en één medeklinker

b^{ellen} _____
k^{lassen} _____
h^{utten} _____

kort en meer medeklinkers

k^{ersen} _____
k^{asten} _____
w^{orsten} _____

3 In de boomhut

- Lees de woorden.
- Schrijf de woorden in het meervoud.

lip l^{ippen} _____ kist k^{isten} _____
nest n^{esten} _____ blik b^{likken} _____
boomhut b^{oomhutten} _____ sloddervos s^{loddervossen} _____
boekenkast b^{oekenkasten} _____ krullenbol k^{rullenbollen} _____
frisdrank f^{risdranken} _____ boomstam b^{oomstammen} _____

4 Aanpassen is wenselijk

- Pas het gegeven woord aan zodat het in de zin past.
- Denk aan de regel van verdubbelen.

Tip!
Een bijvoeglijk naamwoord eindigt niet op -n.

dun Langs de stam van de boom loopt een dunne draad.
sterk Die draad is verbonden met een sterke batterij.
stil Werkt het alarm wel? Er is geen geluid te horen in het stille Biezebos.
ros Broes steekt zijn rosse stekelhoofd door het raam van de hut.
wit 'Zit de witte draad wel vast?', roept hij naar beneden.
schril 'Whiiiiwhiiii!' Het schrille geluid doet pijn aan de oren.
trots De trotse Mattias heeft de alarmbel goed gemaakt.
fel Voor de dove Sander gaan de benedeleden een felle lamp ontwerpen.

5 Verzin een zin

- Maak drie goede zinnen met onderstaande woorden.
- Gebruik minstens zes van de woorden.

sloddervossen - boomhutten - boekentassen - krullenbollen - slingeren - alarmbellen - blikken - bossen - schoolklassen - boekenkasten - boomstammen

1 eigen antwoord _____
2 _____
3 _____

Flits!

- Luister goed naar de zinnen.
- Schrijf de zinnen op.
- Kijk na of de zinnen juist zijn.

In onze boomhutten hangen alarmbellen.
Die maken schrille geluiden.

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed. Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde stukjeswoorden met een korte klank juist schrijven.